

DOSS.: P.I.D.
No. 13/48
TYP.: St/vD

SCHIEDAM, 26 Januari

29. JAN. 1948
1948.

ACD/18331

Aan de Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst
te 's-Gravenhage.

BUREAU B

30-1-48

ONDERWERP: Bijeenkomst "Comite Handhaving
BIJLAGEN: Rijkseenheid".
ANTWOORD OP:

Ik heb de eer UEG. hierbij te doen
toekomen een verslag van de bijeenkomst
"Comite Handhaving Rijkseenheid", gehouden
op Vrijdag 23 Januari 1948 in gebouw Muis
Sacrum te Schiedam.

De Commissaris van Politie.

Verslag van de Openbare Bijeenkomst "COMITE HANDHAVING
RIJKSEENHEID" in gebouw Muis Sacrum te Schiedam op
Vrijdag 23 Januari 1948.

----- Welkomvanzicht.

Zaalruimte 400 personen.

Par., H datum: 5 FEB 1948

Aanwezig circa 150 personen.

Aanvang 20.00 uur, einde 23.00 uur.

Sprekers: 1.

(voorzitter)

2.

(oud-officier

van het Koninklijk Nederlands Indische leger)

3. J. REYERS (lid van de 1e kamer.)

De Comité-voorzitter opende de bijeenkomst te omstreeks 20.00 uur en gaf een uiteenzetting over zijn langdurig verblijf in Nederlands-Indië en over de afhankelijkheid van het Indische volk aan ons Koninkrijk. Hij kende, zo zeide hij, het Indische volk door en door, omdat hij in hun midden was opgegroeid. Het Indische volk wenst geen republiek, doch handhaving van de Rijkseenheid. Als typisch voorbeeld van trouw noemde spreker het geval van een Nederlands-Indische radioomroeper, die in de bezetting tijdens een radiouitzending het Japanse volkslied vroegtijdig liet eindigen en het Nederlandse volkslied ten gehore bracht, welke daad hij met het leven heeft moeten betalen. Zo als Nederland is herrezen, zo zal ook Indie herrijzen, besloot spreker, waarna hij het woord gaf aan

, die meer dan 27 jaren in Nederlands-Indie had ver-
toefd, besprak in zijn onderwerp: "Het Koninkrijk en het
Indische drama." Spreker vroeg zich af of het Parlement en het
Nederlandse volk er zich van bewust waren dat de bevolkingen
van beide gebieden in de afgrond glijden. Regeringspersonen
hadden onverantwoordelijke daden gepleegd en de grondwet ver-
trapt. Wanneer er personen naar Indie gegaan waren, die de
Indische bevolking hadden gekend, dan was het nooit zo ver-
gekomen. Nu was het bij de groene tafel gebleven. Scherp
critiseerde hij het optreden van SOEKARNO, die zijn instructies
kreeg van de Russische communist ALIMIN. De houding van dr.
van MOOK was er slechts op gericht om Nederland van Indie te
scheiden. De ministers Schermerhorn en Beel hadden geen Indisch
ervaring en achtte spreker voor hun taak onbekwaam. In 3½ eeuw
had Nederland van Indie een rechtstaat gemaakt waar welvaart
heerste en een paradijs op aarde werd genoemd. Thans was het
daar een grote chaos, waar de bevolking stierf van honger en
ellende, dank zij het extremistische optreden en het verkeerde
regeringsbeleid. Het betoog van minister van Kleffens was door
de Veiligheidsraad als kenniskoming aangenomen. Amerika had
het oog op ons Indië gericht. Spoedig zou Indië in een onover-
komenlijke chaos gedompeld zijn en waren wij Indië voor goed
kwijt. "Geen koloniale politiek" - noemde spreker een valse
leuze. Hij herinnerde aan de radiorede van H.M. De Koningin

1 goring

dd 6 December 1942, waarin gesproken was van Rijkseenheid en Indie als een zelfstandig en een gelijkgerechtigd deel van het Koninkrijk. Voorts zeide spreker dat de partijpolitiek over de wil van het volk zegevierde. Rechteloosheid, verpaupering en chaos was er in Indie door een funeste politiek van minister Schermerhorn. Spreker noemde minister Schermerhorn de doodgraver van het Koninkrijk. In zijn slotwoord richtte spreker zich in het bijzonder tot de Rooms-Katholieken om tegen deze politiek te protesteren.

Na de pauze kreeg het 1e kamer lid J.Reyers het woord.

Zijn economische uiteenzetting noemde spreker "Het Indische schaakspel." Hij gaf een nauwkeurig verslag van de financiële en economische toestanden van voor de laatste oorlog. De Indische landbouw was groot geworden door het Nederlandse beleid, doch thans was het hiermede treurig gesteld omdat alle hulp uitbleef. Het groepje republikeinen dat op het ogenblik in Indië de scepter zwaait kan deze hulp niet verlenen. De toekomst van de dessabewoners staat op het spel. Spreker ontkende ten stelligste dat alleen de kapitalisten in Indië hun belangen hadden. Ook de kleine man werd door het accoord van Linggadjatti geheel uitgeschakeld. Artikel 1 van dit accoord noemde hij een schandaal, een schending van artikel 63 van de Grondwet in de ergste zin. Spreker zette daarna uiteen dat door Nederlandse ingezetenen voor 5 milliard gulden in Nederlands-Indië was belegd en dat 15% van het Nederlandse inkomen uit Indië kwam. Scherpe kritiek oefende hij uit op de houding van prof. Romme en hij keurde de politiek van de huidige regering ten sterkste af. Ook deze spreker besloogde een ernstig protest te laten horen.

In een slotwoord dankte voorzitter beide sprekers, waarna de bijeenkomst met het zingen van het Volkslied werd gesloten.

De bijeenkomst had een ordelijk en rustig verloop. Het merendeel der bezoekers bestond uit het meest gegoede gedeelte der Schiedamse bevolking (meest zakenmensen w.o. een vijftiental distillateurs.) De bijeenkomst was aangekondigd door middel van aanplakbiljetten. Aan de ingang van de zaal werden pamfletten uitgedeeld. Er werd niet gecollecteerd.
